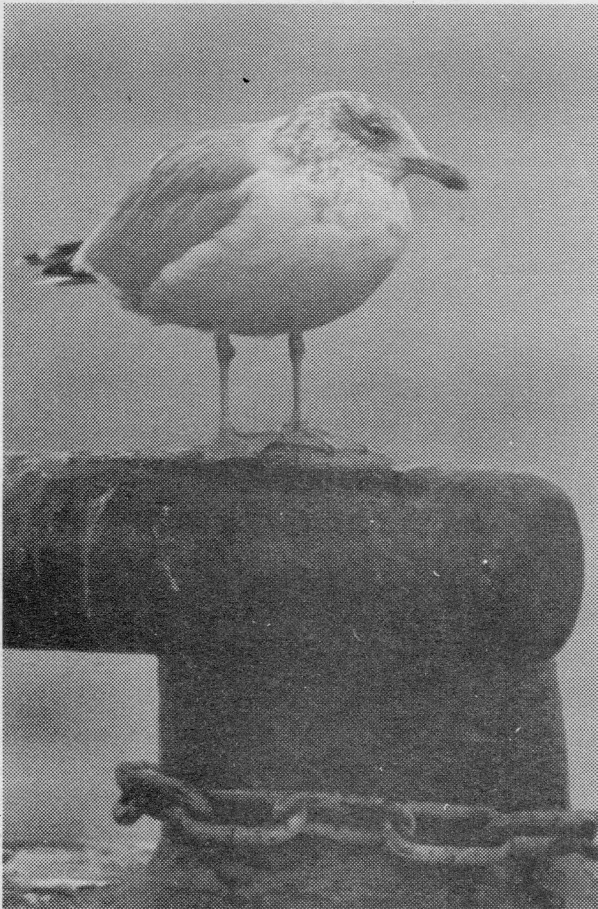

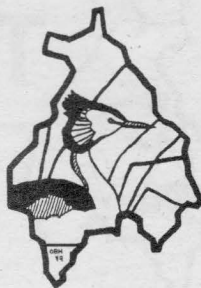
TOPPDYKKER'N

Nr. 4 1994 Årg. 17

TOPPDYKKER'N

Startet 1978

Medlemsblad for
Norsk Ornitologisk Forening
avdeling Oslo og Akershus

Stiftet 14. oktober 1961

ISSN 0333-1687

Ansvarlig redaktør: Magne Klann

Rødstuveien 17, 0572 Oslo.
Tlf. privat: 22 35 44 86..

Stoff til neste nummer sendes redaktøren innen:
5. januar.

Redaksjonen bruker Macintosh. Brukere av andre maskiner sender dokumenter i MS-DOS format eller som ren tekst (legg ved utskrift).

Foreningens adresse:

NOF avd. Oslo og Akershus,
Postboks 1050 Blindern,
0316 Oslo

Postgiro 3705043
Bankgiro 1607.81.28902

Kontingenten for 1994 er kr. 80,-.

Medlemmer under 16 år bes oppgi alderen på giroblanketten.

Trykk: Typotequet Hurtigtrykk A.S

Opplag: 500

Toppdykker'n trykkes på resirkulert papir!

Lokallag:

NOF, Asker og Bærum Lokallag,
Postboks 111,
1321 Stabekk.

Fylkeslaget og lokallaget hører inn under:

Norsk Ornitologisk Forening,
Seminarplassen 5,
7060 Klæbu.

Hovedforeningen utgir tidsskriftene
Vår Fuglefauna, Cinclus og Ringmerkaren.

Forsidebildet:

Gråmåke

Foto: Magne Klann.

STYRET

Leder Knut Eie,

Ullern Allé 127, 0381 Oslo.
Tlf. privat: 22 50 80 91. Jobb: 22 22 30 50.

Sekretær Svein Dale,

Grefsenkollveien 12 D 147, 0490 Oslo.
Tlf. privat: 22 71 24 94. Jobb: 22 85 45 88.

Kasserer Ellen T. Andreassen,

Rådyrveien 8, 1450 Nesoddtangen.
Tlf. privat: 66 91 41 54. Jobb: 22 85 62 79.

Styremedlem Mette Nordseth,

Rødstuveien 17, 0572 Oslo.
Tlf. privat: 22 35 44 86.

Styremedlem Tellef Vestøl,

Mellombølgen 143-1, 1157 Oslo.
Tlf. privat: 22 29 29 40.

Varamenn: **Paul Henrich Berger Hansen**
og **Morten Bergan.**

Valgkomite: Rolf Andersen (leder; Haugane 53, 3408 Tranby), Bård Bredesen.

Lokale rapport- og sjeldenhetskomite (LRSK):

Trond Aspelund, Magne Klann,
Geir S. Andersen og Per Gylseth.
Saker sendes Per Gylseth, Stasjonsveien 69,
1310 Blommenholm.

Fuglevakta. Mobiltelefon: 94 72 95 00.

Lokal kontaktperson: Svein Dale,
Tlf. privat: 22 71 24 94. Jobb: 22 85 45 88.

Redaktøren har ordet

Ja, så er det igjen tid for et nytt nr. av Toppdykker'n. Innholdet denne gang domineres av LRSK-rapport for Oslo og Akershus 1993. Vi kan også friste med en smakebit på Polen som fugleland. Vi håper denne vil skjerpe appetitten foran den kommende foreningsturen til dette spennende landet. En sykkeltur til Camargue kunne kanskje også være noe å drømme om nå i vintermørket.

Man kan selvfølgelig finne mye spennende på vinterfuglfronten i Norge også. Det kan se ut som det er mye polarsisik i år, så ta en ekstra titt på gråsisikene på fuglebrettet du også. Kanskje kan man finne andre invasjonarter også? Hva med korsneber, konglebit, sidensvans, spetter bare for å nevne noen.

God Jul og Godt og fuglerikt Nyttår.

Innhold:

Ekskursjonsreferater	96
Polen - et rikt fugleland Av Svein Dale	99
Vannsangeren - en unik fugl Av Svein Dale	100
Med sykkel i Camargue Av Ketil Knudsen	101
LRSK-rapport for Oslo og Akershus 1993 Av Geir S. Andersen ..	103
Siden sist... Av Magne Klann	116
Møter	120

Ekskursjonsreferater

Follotur 25. september

Av Tellef Barøy Vestøl

Akershus har en rekke fredede våtmarksområder, og noen av dem ligger i Follo-distriktet. Målet med denne turen var å bli bedre kjent med disse. Vi begynte i Ås, og møttes ved Pollevannet kl. 07. Her viste det seg at alle fem deltakere hadde stilt klokka den rette veien.

Dagens karakterart nummer en, nøtteskrika, var også våken, og svært aktiv med nøttesanking. Det var lite fugl på selve vannet, men masse spurvefugl i buskene på vest-siden, og stadig noe i luften over oss. En dvergspett skrek et par ganger før vi dro videre til Årungen. I den frodige sumpen ved bensinstasjonen svømte stökkender, brunnakker og sot-høns. En knoppsvanefamilie med 6 unger lyste opp utpå vannet.

Vi spaserte rundt sumpen og så endel spurvefugl i vannkanten. Plutselig stormet flere hundre måker ut av luften og sperret regattabanen. Og så dukket to unge storskarver opp og begynte å fly over vannet. De forsvant ut til høyre. På vei tilbake til bilen kom to stillits over oss, mens vi derimot kom over en vintererle som vi fikk studert ganske godt.

Neste stopp var Østensjøvannet. 25 toppdykkere lå og skinte i sola, men det var ikke så mye ender. Spurvefugl deri-

mot var det masse av, særlig i nordenden. Minst 100 sanglerker og en blandet finkeflokk på flere hundre fugler. Mest grønnfink, bjørkefink og pilfink. Minst tornirisk og stillits, bortsett fra de som ikke var der i det hele tatt. Vi (alle uten turleder, som glemte maten hjemme) spiste nistene på Østfoldbanen, med det fine været midt i fleisen. Turleder var heldig og ble matet av de andre.

Så kjørte vi over grensen til Ski, og til Rullestad tjern, som er vrient å finne, men som finnes nord for Ski sentrum. Her var det lite å se, for ferdselsforbudet gjorde det umulig å få god oversikt over vannspeilet. Men vi hørte svartspett og gransanger, og nøtteskrikene var mer aktive enn noen gang.

Vi kjørte videre til Midtsjøvann. Her var stökkendene tammere enn i Akerselva, og vi skyndet oss over til Nærevann. Noen få toppdykkere og kvinender så vi, men ellers var det mest nøtteskriker her også.

Siste stopp var Gjersjøen i Oppegård. Noen Brødrene Dal-fans holdt på å utforske myrene i kano, men vi studerte sopp i stedet. På vei tilbake til godstolen og håndballjentene måtte vi bråstoppe på E6'en fordi en gåseflokk som nesten helt sikkert var omtrent 40 kortnebbgjess holdt på å trekke sørover forbi Abilsø. Det ble en dag med mange morgenfugler, to admiraler, store mengder sol og 52 arter, men vi savnet rovfuglene.

Nordre Øyeren

11. september

Av Svein Dale

Været var ikke særlig bra da turlederen plukket opp fire deltagerere i Oslo sentrum denne søndags morgen (to til ventet ved Årnestangen). Ved ankomst til Årnestangen var det fortsatt yr i luften, men det viste seg å være gunstig, fordi det var stor aktivitet av småfugler ved veien. Sanglerke, rødvingetrost, gulspurv, bokfink, grønnsisik, gråsisik og mange flere flagret rundt våre ører. Innerst i Snekkervika hørte vi også lyden av en sotsnipe. Kort etter oppdaget vi en myrhauk. Dermed var humøret på topp da vi gikk utover tangen, og snart ble også været lettere.

Ved hytta så vi en spurvehauk, kort etter dukket fiskeørnen opp, og vi fikk også med oss en storskarv i flukt nedover elven. Myrhauken var stadig i nærheten, og lenger ned fikk den selskap av en sivhauk. Begge kunne observeres samtidig i kikkerten i fint lys. Flott opplevelse!

Når vi kom ned til tuppen av Årnestangen så vi at det var mye ender ganske nær land. Det var hundrevis av brunnakker og krikkender, men blant dem fant vi også to gravender, 12 stjertender og en skjeand! På mudderet var en del vadere, sandlo, tundralo, brushane og myrsnipe. Det var tilsammen ca. 35 myrsniper og vi kom på veldig nært hold. På det nærmeste var de bare noen meter fra oss. Vi oppdaget også en dvergsnipe blant dem, og den kom på 2-3 meters hold! Sjelden har man hatt så fin anledning til å stud-

ere denne morsomme vaderens fjærdrakt.

Deltagerne var allerede ganske fornøyd, og vi satte oss til for å nyte medbragt mat og drikke. Men vi ble raskt forstyrret av flere fugler, denne gang fire traner på vei sørover. En havarert båt med en hylende mann vakte mindre interesse, og vi la i vei tilbake. Ved takrørskogen ble vi oppmerksom på noen terner i Snekkervika. Teleskopene ble sikket inn, fuglebøkene ble hentet fram, og vi kunne etterhvert fastslå at det dreide seg om to svartterner! Ny art for mange av deltagerne. Lenger inn fikk vi også se en dverg-falk og den meget nærværende myrhauken. Dermed ble det en meget vellykket tur med mange godbiter og tilsammen 70 arter observert! Disse var:

Storskarv 1, gråhegre 10, knoppsvane 30, grågås 7, kanadagås 300, gravand 2, stokkand 50, brunnakke 300, krikkand 200, stjertand 12, skjeand 1, kvinand 2, laksand 50, fiskeørn 1, spurvehauk 1, sivhauk 1, myrhauk 1-2, dvergfalk 1, trane 4, sandlo 4, tundralo 2, vipe 25, myrsnipe 35, dvergsnipe 1, sotsnipe 1, gluttsnipe 2, grønnsisik 1, brushane 8, enkeltbekkkasin 10, hettemåke 50, gråmåke 25, svartbak 1, makrell/rødnebbterne 5, svartterne 2, ringdue 10, sanglerke 40, låvesvale 10, heipiplerke 50, linerle 5, tornskate 1, rørsanger 1, hagesanger 2, løvsanger 3, buskskvett 4, steinskvett 12, rødstrupe 2, svarttrost 1, gråtrost 2, rødvingetrost 20, kjøttmeis 10, blåmeis 15, løvmeis 4, granmeis 4, spettmeis 1, gjerdesmett 1, gulspurv 15, sivspurv 30, lappspurv 4, bokfink 40, bjørkefink 2, grønnsisik 10, dompap 2, grønnsisik 5, gråsisik 30, tornirisk 5, pilfink 30, nøtteskrike 1, skjære 5, kråke 50, kaie 15.

Svanetur 13.november

Av Mette Nordseth

Da turleder kom til møtestedet for årets svanetur sto 9 fremmøtte og hilste velkommen. Vi satte kurs for Svindal gård som det første og tradisjonelle stoppestedet. Herfra kunne vi se over 150 sangsvaner, 20 knoppsvaner og en krikkand i deltaet. På fastlandet ble det sett en varslar. Bare for en uke siden var det sett over 400 sangsvaner fra samme sted.

Turen gikk videre til Dynovika på Rælingen siden av Øyeren. Her ble det talt litt over 230 sangsvaner sammen med blant annet 4 toppender, 20 brunnakke og 4 krikkender. Ved Rælingen kirke ble nistemat fortært etter at vi hadde talt og notert 305 sangsvaner, en toppdykker og en grågås. Siste stoppested på turen denne gangen ble Snekkervika ved Årnestangen. Blant 193 sangsvaner ble det heller ikke her sett dvergsvane, men en liten *Anser*-gås tok etterhvert all oppmerksomhet. Tålmodigheten ble satt på prøve i det kalde novemberværet mens vi ventet på at den skulle strekke på halsen og bevege seg bort fra flere sangsvaner som dekket den delvis. Den som venter får se; det viste seg å være en kortnebbgås.

Båttur 15.oktober

Av Magne Klann

Alkefuglene uteble nesten helt på årets båttur i regi av NOF Asker og Bærum lokallag. For få år siden optrådte de i store antall, i år er det svært få i fjorden. Kanskje dette er en indikasjon på at mattilgangen i Nordsjøen, og andre steder hvor de normalt overvintrer, er bedret?

Vi så noen haveller, en sjøorre, flere ærfuglflokker, 2 lomvi, svartand, og mer kjente arter som kvinand, laksand og hettemåke. En sel så vi også, faktisk helt inne ved Kadettangen i Sandvika, der Rigmor la ut fra. Dette ble nok høydepunktet for mange, mens andre gledet seg stort over en polarmåke som fløy over båten. Det har vanligvis vært et og annet spennende på disse turene, og vi får håpe tradisjonen lever videre.

Alkefuglene var nesten borte da årets "Rigmor-tur" ble avholdt. Foto: Magne Klann

Polen - et rikt fugleland

NOF planlegger tur våren 1995

Av Svein Dale

Etter kommunismens fall har det åpnet seg muligheter for å dra til mange spennende og ukjente reisemål i Øst-Europa. Den gryende kapitalismen gjør at det nå er mulig både å reise på egen hånd i disse landene, f.eks. er bensin lett tilgjengelig, og å reise med lokale arrangører som ser at turisme kan være noe å satse på. Polen er ett av de landene som nå åpner sine dører for vestlige turister, inkludert de som er interessert i fugler.

Polen er et ornitologisk meget interessant land med sin sentrale plassering i Europa. Her møtes både vestlige, østlige og sørlige fuglearter. I tillegg gjør arven fra det ineffektive landbruket under kommunismen at mange fuglearter har klart seg bra i Øst-Europa sammenlignet med i vest; det gjelder bl.a. åkerrikse. Landet har gode bestander av en lang rekke fuglearter som er ettertraktet blant vestlige fuglekikkere. Svartstork, småskrikeørn, hvitvingesvarterne, mellomspett, syriaspett, elvesanger, vannsanger og dvergfluesnapper er bare noen eksempler på arter som man kan se i Polen, men som er vanskelige å få se ellers i Europa. Vannsangeren er kanskje en "sliter" selv for de mest reisegale kryssere, men i Polen kan den knapt unngås i hekketiden.

NOF, avd. Oslo og Akershus planleg-

ger å arrangere en tur til Polen neste vår. Detaljene er ikke bestemt ennå, men det vil bli annonsert nøyaktig reiseplan og kostnader i første nummer av Toppsykker'n i 1995. Valget står mellom en langhelg (ca 4 dager) eller en ukestur (dvs ca 8 dager), enten rundt 20-28 mai eller 3-11 juni. De som er interessert i å delta er velkommen til å kontakte Knut Eie (evt. Svein Dale) om når det passer best og hvor lang tur som er ønskelig. Det er nok mest aktuelt å ta fly til Polen og da er ukesturen mest "lønnsom". Turen vil konsentrere seg om de østlige delene av Polen med følgende hovedmål:

Biebrza-myrene

Dette er et enormt område med våtmarker langs elven Biebrza. Området ble nylig erklært nasjonalpark (faktisk Polens største, nærmere 1000 kv.km.). Her finnes bl.a. stork, svartstork, rørdrum, dvergrørdrum, myrrikse, sumprrikse, åkerrikse, dobbeltbekkasin, brushane, svartterne, hvitvingesvarterne, vannsanger, hauksanger, blåstrupe og mye mer.

Bialowieza-skogen

Et av Europas største og flotteste urskogområder. Området er erklært som et

World Biosphere Reserve og World Heritage Site av UNESCO. Skogen er helt utrolig med trær av dimensjoner som vi nordmenn knapt kan fatte. Dessuten er skogen veldig variert med gran, furu, eik, lønn, lind, ask, alm, agnbøk, svartor, bjørk og osp. Området er mest kjent som det siste tilholdsstedet for den europeiske bison, nå finnes 2-300 individer i området. I tillegg streifer både ulv og gaupe rundt i skogene, bever finnes i elvene. Villsvin og hjort er vanlig. Fuglelivet er svært rikt, hør bare på følgende eksempler: svartstork (35 par), slangeørn (2 par), småskrikeørn (65 par), dvergørn (3 par), jerpe (1600 par), myrrikse (50 par), åkerrikse (100 par), trane (30 par), nattravn (270 par), mellomspett (1100 par), hvitryggspett (200 par), tretåspett (150 par), elvesanger (700 par), østsanger (årlig), dvergfluesnapper (1300 par) og halsbåndfluesnapper (5000 par). Samt mye annet.

Sydøstre Polen

Variert landskap med skoger, våtmarker og steppevegetasjon. Her dukker flere sørlige arter opp, f.eks. hærflue, blåråke, bieter, syriaspett og et uvanlig pattedyr: perlesisel. Også muligheter for slagugle og alle tre svartterner.

Forøvrig kan Polen by på et rikt utvalg fuglearter som ikke finnes i Norge, men som er vanlige lenger sør i Europa.

Turen vil sannsynligvis bli arrangert i samarbeid med et polsk fugleturfirma med polsk guide i buss og med overnatting på hoteller. Sett av tid til denne turen allerede nå!

Vannsangeren - en unik fugl

Vannsangeren er en av Europas sjeldneste spurvefugler. En stor del av totalbestanden hekker i Polen - her finnes 3-4000 par. Forøvrig finnes den i lite antall i enkelte andre land, mest i Øst-Europa. Under trekket er den også sjelden og lokal, men den er faktisk ringmerket på Lista i Norge.

Akkurat som andre våtmarkssangere er den lite iøynefallende (ligner på en sivsanger), men desto mer iøynefallende. Den synger ivrig nattetider, men er ikke like variert som myrsanger. Det er først de siste årene man har oppdaget artens mest særegne trekk, nemlig forplantningssystemet.

De fleste oppfatter vel småfuglenes hekking som et harmonisk samarbeid mellom hann og hunn om å fostre opp unger. Mange vet vel at hannene hos enkelte arter er frekke nok til å bli bigamister, men de forer nå likevel (noen av) ungene. Ikke slik med vannsangeren. Her sitter hannene og synger hele våren, og eneste kontakt med hunnene er under parringene. De varer til gjengjeld uvanlig lenge (opptil 25 min, hos andre småfugler bare noen sekunder). Hannene av vannsangeren er dermed spurvefuglenes svar på tiuren! I tillegg har omtrent halvparten av hunnene en (u)vane med å parre seg med mange hanner slik at et kull har tre-fire forskjellige fedre - høyst uvanlig blant fugler. Denne merkelige fuglen kan du få oppleve på vår Polen-tur!

Med sykkel i Camargue

Ketil Knudsen

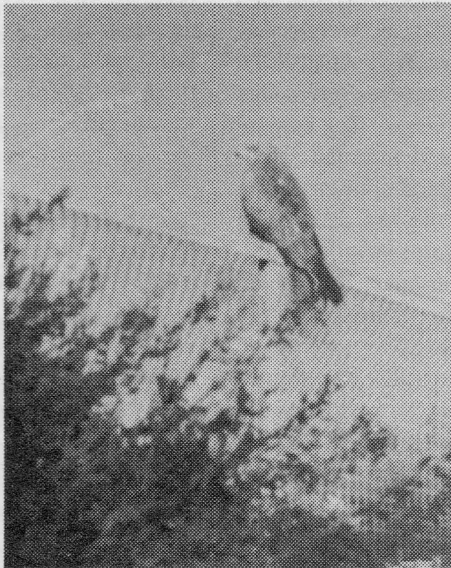
Jeg var i begynnelsen av september på sykkelturn i Provence i Frankrike, arrangert av "Den rustne Eike" og tenkte jeg kunne skrive noen ord i Toppsykker'n om turen, sett fra en fugleobservatørs synsvinkel.

Turen var dog i første rekke en sykkelferd, men en god del fugleobservasjoner ble det allikevel. Turen, som arrangeres årlig, anbefales for øvrig uten forbehold til alle sykkelinteresserte. Det ble litt dårlig tid til å stoppe og se på fugler, så en fugletur uten andre formål pr. sykkel hadde vært idéell.

Som mange vil vite ligger Camargueområdet i Provence, innerst i bukta mot Spania, og er elvedeltaet til Rhône. Vi syklet gjennom hele området, som jeg vil karakterisere som helt fantastisk, en helt egen verden. Mesteparten av Camargue er taktørmyr, sumper og grunne saltsjøer, en fugletitters paradys. Franskmennene har vært meget forutseende og nasjo-

nalfredet området på hele 850.000 mål allerede i 1927. Hele området bærer preg av et yrende liv. Det første som slår en er den høye kvekkingen av frosk overalt. På ferden inn mot området var de første fuglene vi observerte blåråke og en flokk bietere, deretter mengder av glenter og svartglenter som fløy over sumpene.

Deretter en stor stork rett over hodene på oss.

En glente satt og siklet helt uredd på toppen av et bur med bl.a. sandhøns, vaktler og rapphøns

Foto: Ketil Knudsen

Så fulgte det på først med en flokk stor-skarv, en flokk purpurhegrer, massevis av kuhegrer, gråhegrer og silkehegrer. Alle Europas hegrearter finnes. Rørdrum og dvergrørdrum er ikke sjeldne arter i området.

Stylteløper så jeg for første gang, den har ikke bare helt utrolig lange ben, men beveger seg slik at det ser ut som den har et dobbelt sett knær. Hvitøyeender, rødhodeender og taffelender fantes i store mengder. Utrolig! Bli ikke overrasket om du plutselig får se en flokk flamingoer over en av saltfabrikkene i området. Det er tusenvis av flamingoer som hekker og holder til hele året i Camargue. Totalt er det sett over 400 fuglearter i området! En veldig artig opplevelse var det å se en aftenfalk, på nært hold, i stadig fangst av gresshopper, som den fanget med bena, og spiste med bøyd kropp mens den nærmest stillet i luften samtidig. Rett etter så jeg en koloni med terner, en herlig samling av dvergterner, splitterner og svartterner (i vinterdrakt, adskilt fra hvitvingesvarterne best på det mørke partiet på skulderen). Jeg konstaterte på kloss hold at svartternene stupdykket etter fisk akkurat som en vanlig makrellterne. Hos oss ses den jo, de gangene den observeres, vanligvis flygende over vannflaten mens den fanger insekter. Men det er nok mer biotopavhengig enn artsvanlig.

Ved byen St. Marie ligger det en ornitologisk park/stasjon som tar inn skadete fugler. Disse holdes i bur. Det var massevis av arter å se. Bl.a. forbausende å se så mange ugleslag, f.eks. dverg-

hornugle og tårnugle. Bronseibis, skjestorker, triel, masse forskjellige andearter. Og ikke minst artig: Det var mange fugler som prøvde å komme inn i burene. En glente satt og siklet helt uredd på toppen av et bur med sandhøns, vaktler, rapphøns osv. Mens mange hegrer av forskjellige slag ville inn til sine artsfrender. Jeg går ut fra - og håper - at fuglene ble sluppet ut etter hvert som de ble friske. Selv om turen var i september var det fortsatt mange sangere å høre, med låter som var meg ukjent, dog mener jeg å ha sett/hørt bl.a. den veldig gulbrystede spottesangeren og provencesangeren, som er en artig og ikke spesielt sky art. Den synger jo dessuten hele året. Det var ellers for tidlig til å få med seg vadere mv. på trekk nordfra, de var i veldig liten grad ankommet ennå. Mengder med sandlo var det eneste jeg så. Sykkelen er et ideelt fremkomstmiddel i Camargue. Store deler av området er sperret for bilkjøring og normal ferdsel.

På turen oppover i mer fjellsatt terreng, så jeg bl.a. slangeørn, i helhvit utgave, og fugler som jo ikke er sjeldne verken i Spania eller Sydfrankrike; alpe-seilere og klippesvaler, men det manglet ikke på hjemlige arter som ravn, kaie, låvesvale, hønsehauk, nøtteskrike og grønnspekk heller.

LRSK-rapport for Oslo og Akershus 1993

Geir S. Andersen

Dette er den tolvte rapporten fra Lokal rapport- og sjeldenhetskomité (LRSK) for Oslo og Akershus. Den forrige sto i Toppdykker'n 4/1993. Observasjonene under er slike som er rapportert inn etter listen som sto i Toppdykker'n 3/1992, med tillegg av arter på listen til NSKF (Norsk sjeldenhetskomité for fugler) som sto i Vår Fuglefauna 3/1990.

LRSK har i perioden bestått av Trond Aspelund, Enebakk; Per Gylseth, Bærum; Magne Klann, Oslo og undertegnede. Per Gylseth har fungert som sekretær og nye observasjoner skal sendes til hans adresse - Stasjonsveien 69, 1300 Sandvika. Han har også fjernet en del fæle feil fra den opprinnelige utgaven av dette manuskriptet.

1993 var et år uten større overraskelser. Man merker seg først og fremst en god forekomst av "varmekjære" arter sommerstid, slik som åkerrikse, myrrikse, nattergal og myrsanger. Dessuten opptrådte dvergmåken igjen med mange individer, hvert eneste år slår nå ihjel det forrige. Blant hekkfuglene kunne vi glede oss over vårt første hekkfunn av stjertand, den første hekkingen i fjorden av knoppsvane og oppdagelsen av en fjerde hekklokalitet for gråhegre. Årets mest uvanlige funn var kanskje lavskri-

ken ved Østensjøvann i august.

Som tidligere er det fremdeles en rekke funn av mer sjeldne arter til behandling hos NSKF.

Terminologi og tegnbruk er som i tidligere rapporter. Stadig oftere er det mange fuglekikkere som rapporterer samme funn, ikke sjelden med opplysning av en masse medobservatører. Dette er naturligvis bare bra, men vi finner det lite hensiktsmessig å sette på trykk alle som har vært med på å se hver enkelt fugl. Der det er fler enn 3 observatører fører vi bare opp initialene til rapportøren(e). Det blir likevel ofte mange nok.

Send inn 1994's funn til LRSK så snart som mulig over nyttår. En ny liste over hva som skal rapporteres inn vil komme på trykk i neste nummer av Toppdykker'n. Takk for alt som ble sendt inn ifjor og god jul.

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis* 47-2

1993: 2 ex 2.1 - 14.2, 1 ex 1.1 og 22.2 Sandvika, Bærum (GHA, JRG, PGY, MKL, VBU), 1 ex fra 28.11, 2 ex fra 23.12 samme sted (JRG, PIV, PGY).

- De først nevnte ankom på forvinteren 1992, og det er vel ikke for vågalt å

tenke seg at det var de samme to fuglene som kom tilbake igjen i november/ desember. Dvergdykkeren er en aktuell hekkefugl hos oss, det er f.eks. gjort hekkefunn både i Østfold og Hedmark (Norsk Fugleatlas).

Toppdykker *Podiceps cristatus* Hekkefunn

1989: Sikker hekking Nordbytjernet, Ulensaker (ORY)
- Ikke funnet sikkert hekkende her under Atlas-prosjektet.

Havsule *Sula bassana* 25-2

1993: 1 ad. 17.1 Oslo sentrum, Oslo (THE, VG); 1 ad 18.1 Såner kirke, Vestby (MVI, FRB)
- Sist gang arten ble sett var i midten av november 1989, også da 2 x 1 individ. De to fuglene over ble funnet samtidig med at en og annen krykkje dukket opp inne i fjorden.

Storskarv *Phalacrocorax carbo* Sent høstfunn

1993: 1 ex 17.11 Fornebo, Bærum (MKL, AGU)
- Så langt det seneste høstfunnet i O&A, men det foreligger også noen vinterfunn.

Gråhegre *Ardea cinerea*

1993: 115 ex 6.11 Fornebo, Bærum (PGY, NOF). 1 par funnet hekkende 5.6 Østensjøvannet, Ås (TEV)
- Den fjerde hekkeplassen i O&A. Store høstansamlinger på Fornebo er nå blitt en vane, det kan jaggju ikke være mange steder i landet hvor man kan se flere gråhegrer samlet.

Knoppsvane *Cygnus olor* Hekkefunn ved kysten

1993: 1 par hekkende 22.5 Hallangspollen, Frogn (GSA)
- Dette er første gang knoppsvanen er funnet hekkende ved kysten hos oss, noen titalls par hekker inne i landet. Arten er jo normalt knyttet til større eutrofe sjøer, men i Sverige startet etablering ved kysten allerede på 1940-tallet. I Norge har dette mest skjedd fra og med 1980-årene (Sveriges Fåglar, Norsk Fugleatlas).

Etableringen nå kan kanskje skyldes at ålegresset er i ferd med å få fotfeste igjen, eller at bestanden lenger sør langs kysten er blitt så stor at enkelte par må ta til takke med svært dårlige hekkeområder, som inne hos oss.

Dvergsvane *Cygnus columbianus* 27-2

1993: 2 ad 24.3 Fornebo, Bærum (GSA), 1 ad 21.11 Dynovika, Nitelva (JRG, SHA)

Sædgås *Anser fabalis* 40-5

1993: 3 ex 16.2, 2 ex 17.2 og 6.3 Nitelva, Rælingen/Fet (EHO, TSÆ); 1 ex Nordre Øyeren 20.3 og 6.4, 2 ex 25.4, 4 ex 29.4 (EHO, TAS, KEI, JRG)
- Vinterfunn er uvanlig, men ikke helt nytt. I Sverige overvintrer noen titusen i milde vintre, og i Europa totalt nærmere 400.000.

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus* Vår- og høstfunn

1992: 61 ex (11+50) 4.5 Sørkedalen, Oslo (AJO), 1060 ex 5.5 Sørkedalen, Oslo (KJO), 150 ex 10.5 Sogn Stu-

dentby, Oslo (KJO)

1993: 1 ex 13., 26. & 28.9 og 10.10 Østensjøvannet, Oslo (PSH,WAL, FGU,KEI), 115 ex 22.9 Årvollåsen, Oslo (PSH); 47 ex 5.10, 180 ex 9.10, 80 ex 10.10 og 100 ex 11.10 Tuentangen, Fet (TAS,EHO,TSÆ, KEI), 65 ex 9.10 Årnestangen, Nordre Øyeren (KEI,TAS), 1 ex 14.11 Nes kirkeruiner, Nes (KEI), 2 ex 14.11 Dynovika, Rælingen(MKL,MNO, NOF), 1 ex 14.11 Nitelva, Skedsmo (JRG,SHA).

- De 1060 5.5 1992 ble anslått av annen observatør til å være 900 (se fjorårets rapport). En indikasjon på at anslaget til erfarne fuglekikkere ikke varierer så mye. Vårtrekket 1993 lyser med sitt fravær, kanskje gjorde vindforholdene at fuglene passerte øst eller vest for oss. Høstfunnene i 1993 viser at mange fugler nå har begynt å bruke Nordre Øyeren som rasteplass. De fire fuglene 14.11 er et lite mysterium. Det er sent på året.

Tundragås *Anser albifrons* 14-2

1993: 1 ex 9.5 Rossholmen, Nordre Øyeren (TAS); 1 ex 10.10 Nitelva, Rælingen (EHO,TSÆ)

Grågås *Anser anser* Høyt antall

1993: 1040 ex 6.10 Østensjøvannet, Oslo (PSH)

- Dette er den største ansamlingen kjent fra våre fylker. Vi vet at det hekker omkring 40 par i fjorden. Hvis hvert av disse fikk to unger på vingene utgjør det 160 individer. Kanskje hekker bare halvparten av grågåsparene hvert år, slik at

vi kan legge til ytterligere 80 ex fra den lokale stammen. Og så finnes det naturligvis en bestand av unge, ikke hekkende individer, kanskje like mange som i de andre gruppene tilsammen. Det bringer oss likevel ikke opp i mer enn 500 ex, følgelig må vi tro at Østensjøvannet og Oslo-området er raste- og myteplass ikke bare for lokale hekkfugler, men også for fugler fra andre bestander. Hvilke?

Grågås x Kanadagås *Anser anser x Branta canadensis*

1993: minst 5 ulike ex i løpet av året på Østensjøvannet, Oslo og Dynovika, Skedsmo (JRG,SHA,IJØ,PSH)

Grågås x Stripegås *Anser anser x Anser indicus?*

1993: 1 ex 30.4, 2 ex 6.6, 1 ex 8.8 Østensjøvannet, Oslo (JRG,SHA)

- Som før sagt, disse fuglene er ikke nødvendigvis hybrider av de to artene som er nevnt.

Stripegås *Anser indicus*

1993: 1 ex 19.-22.5 Østensjøvannet, Oslo (WAL)

- Arten har vært borte i flere år, det kan være det samme individet som nå har kommet tilbake igjen.

Snøgås *Anser caerulescens*

1991: 2 ex 27.2 Østensjøvannet, Oslo (AJO)

1993: 3 par hekket i Bunnefjorden (GSA), 6 ad. & 1 pullus 7.6 Frognerkilen, Oslo (JRG,SHA). Sett i Oslo-området mellom 18.4 og 13.10 (WAL,PSH,VBV).

Hvitkinngås *Branta leucopsis*

1993: 36 par hekket; 35 i Bunnefjorden og 1 i Vestfjorden (GSA)

- Stadig flere par, for første gang også i Vestfjorden.

Mandarinand *Aix galericulata* 9-2

1992: 1M 24.4 Sørumsand, Sørum (KEI)

1993: 1M 18.-28.4 Akerselva, Oslo (JRG,KEI,PGY,VBU), 1M 2.10 - 5.12 Akerselva, Oslo (JRG,SHA,PIV), 1F 20.-21.10 Frognerparken, Oslo (VBU).

- Dette var svært mange funn, hunnen er den første som er rapportert. Samtidig er det de første høstfunnene. Vi går ut fra at hannen i Akerselva vår og høst er samme fugl.

Brunnakke *Anas penelope*

1993: 1M 1.1- 3.4 Frognerparken, Oslo (JRG,PGY,GHA,TEV,VBU). Totalt 2M og 2F 3.1 - 22.4 Akerselva, Oslo (JRG,GHA,TEV,VBU), alle 4 sist sett sammen 20.3.

- 4 overvintrende fugler på en lokalitet er det meste som er påtruffet, likeså de fem totalt.

Snadderand *Anas strepera* 17-5

1992: 1 ex 3.-31.8 Frognerparken, Oslo (KEI,MEL)

1993: 1M 10.-11.1 Akerselva, Oslo (JRG,SHA), 1M 30.4, 14.5 og 5.6 Akerselva, Oslo (JRG,SHA); 1M 19.4 - 9.6 Østensjøvannet, Oslo (WAL,FGU,OBH,KEI,VBU); 1 par 8.5 Årnestangen, Rælingen (TAS); 1M 23.10 - 31.12 Frognerparken, Oslo (KEI,MKL,AJO); 1M 24.10

Dynovika, Rælingen (TAS,JØD, YKV).

- Vi får gå ut fra at hannen i Frognerparken og Akerselva er samme individ, det ville være rart om det fantes flere bytammer individer. Hannen på Østensjøvann ble ved en anledning sett samme dato som den i Akerselva, og må være en annen. Sammen med fuglene på Nordre Øyeren kommer vi dermed opp i 5 individer på ett år - ny, saftig rekord.

Krikkand *Anas crecca*

1993: 1F 4.-5.12 Dynovika, Nordre Øyeren (KEI,JRG,SHA)

Stjertand *Anas acuta*

1993: hekking - 1F & 8-9 pullus 6.6 Tuentangen, Fet (EHO,TSÆ)

- Dette er første hekkefunn av denne arten i O&A. Normalt hekker den med noen få par i sørnorske fjelltrakter og noen flere nordpå, skjønt enkelte par er også funnet hekkende i lavlandet både på sørøstlandet og sørvestlandet, da gjerne ved næringsrike innsjøer. Ungene var ikke beskrevet i innsendelsen.

I Norsk Fugleatlas er den totale, norske hekkebestanden anslått til mellom 200 og 1000 par.

Knekkand *Anas querquedula*

1992: 1 par 20.5 Nordre Øyeren (KJO)

1993: 1 ex 13.4, 2 ex 27.4, 1 par 1.5, 1 ex 15.5 Østensjøvannet, Oslo (WAL,FGU,TEV), 1 par 29.4 Nordre Øyeren (JRG,SHA), 2M og 1F 8.5, 1 par 9.5 Årnestangen, Rælingen; 2M Rossholmen, Nordre Øyeren 9.5 (TAS), 1 ex 15.5, 1M 18.5, 1M 23.5 og 1 par 8.6 Årnestangen, Rælingen (EHO,TSÆ,

JSØ,TRU,TEV,KEI,TSK), 7 ex 9.5 Nordre Øyeren (MKL,MNO,KJO), 8 ex 15.5 Nordre Øyeren (TAS,TSÆ,KEI,TSK,ETH), 1 par ca. 25.5 Songa, Skedsmo (TSK), 4 ex 21.8 Årnestangen, Nordre Øyeren (KEI).

- Kanskje 4 individer totalt på Østensjøvannet og 10-15 i Nordre Øyeren gjør dette til et svært godt år for arten. De 4 individene om høsten er på en normal dato, men det største antallet sammen som er notert hos oss.

Skjeand *Anas clypeata*

1992: 1F 13.8 Østensjøvannet, Oslo (KEI)

1993: 1M 27.3 Frognerparken, Oslo (JRG,SHA); 1 par 22.4, 1 ex 4.5 - 30.6, 2 ex 9.6, 1M 26.7, 1-2 ex 17.-28.9, 1 ex 13.10 Østensjøvannet, Oslo (WAL,FGU,OBH,JRG,KEI,TEV); 1 par 27.4 Søndre Skjærholmen, Nesodden (SOL); 3M & 1F 8.5 Fornebo, Bærum (PGY); 1M 8.5 & 15.5, 1 par 20.5, 4 ex 28.8, 2 ex 11.-12.9, 5 ex 9.10 Nordre Øyeren (TAS,TSÆ,TSK,KEI,JØD,EHO,KJO,JRG); 1F 12.6 Øgardshøgda, Rælinge (EHO,TSÆ); 1 ex 26.9 Østensjøvannet, Ås (TEV).

- 27.mars er tidlig, men vi kjenner minst ett tidligere funn og et individ av arten overvintret jo også en gang på 80-tallet.

Taffeland *Aythya ferina*

1992: 6 ex (4M,2F) 20.4 Hellesjøvann, Aurskog-Høland (KEI)

1993: 1M 9.4 Nes kirkeruiner, Nes (KEI); 1 par 15.5 Østensjøvannet, Ås (TEV); 1M 25.4, 4 ex (3M,1F) 6.6

Hellesjøvannet, Aurskog-Høland (JRG,KEI,VBU); 3 ex 8.6 & 1 ex 25.-28.9 Østensjøvannet, Oslo (WAL,FGU,TEV)

Toppand *Aythya fuligula*

1993: Hekking - 1 par m/unger Hosletjern, Snarøya, Bærum (GSA,SMI)

- Ny hekkelokalitet, alle ungene ble tatt av katt e.l. i løpet av de første 24 timer.

Bergand *Aythya marila*

1993: 1M 15.5 Årnestangen, Nordre Øyeren, Rælingen (KEI), 2 ex 23.8, 1 ex 25. & 28.8 Østensjøvannet, Oslo (WAL,KEI,NOF)

- Det er sjelden bergender sees hos oss før september.

Ærfugl *Somateria mollissima* Innlandsfunn

1993: 1M 18.5 Årnestangen, Rælingen (KEI)

- Morten Bergan og undertegnede har lansert en teori om at ærfugler i midten av mai trekker opp Oslofjorden og videre over land til Østersjøen. Da er det kjekt å få innlandsfunn langs den antatte trekkruten midt i den antatte trekktoppen. Dette er ikke første funn på Øyeren, tidligere er det gjort både sommer og høst.

Lappfiskand *Mergus albellus*

1992: 1F 20.4 Hellesjøvann, Aurskog-Høland (KEI)

1993: 1 F 2.10 og 14.11 Dynovika, Nordre Øyeren (TAS,MKL), 1F 10.10 Nitelva, Fet (EHO,TSÆ)

Sivhauk *Circus aeruginosus*

1990: 1 ex "juli" Drøbak, Frogno

(SPE?); 1 2k F 26.8 Nordre Øyeren (KJO)

1993: 1 ex 16.5 Østensjøvannet, Oslo (WAL), 1F 21.-22.8 Nordre Øyeren (KEI,TEV,JRG)

Myrhauk *Circus cyaneus*

1989: 1F 3.9 Bjørnholt, Oslo (KJO)

1990: 1 1k 23.9 og 1 ex 6.10 Nordre Øyeren (KJO)

1992: 1 1k F ex 13.9 og 2F-f 3.10 Årnestangen, Rælingen (KEI,MEL, NOF, KJO)

1993: 3 ex 11.9, 1F 12.9, 1F-f 2. & 9.10 Nordre Øyeren (KJO,VB,PGY, GHA,TAS)

Kjerrhauk ub. *Circus sp.*

1993: 1 2k+ M 22.8 Nordre Øyeren (JRG,SHA)

Musvåk *Buteo buteo*

1993: 1 ex 29.1 - 13.3 Fornebo, Bærum (VB,PGY,GSA), 1 "Børringevåk" 8.4 Årnestangen, Rælingen (TAS)

-Vinterfuglen er tidligere omtalt i forrige rapport. Den glimret med sitt fravær sesongen etter, og driver kanskje nå musejakt på grønnere enger.

"Børringevåk" er en svensk betegnelse på svært lyse fargevarianter av musvåk, som hekker relativt vanlig fra Skåne og nedover i kontinental-Europa. Det finnes også et tidligere (ikke rapportert) funn fra Fornebo under vårtrekket. Dersom man møtte en slik fugl og bare var utrustet med de vanligste felthåndbøkene, kunne man fort tro at det var en dvergørn eller slangeørn man så.

Fjellvåk *Buteo lagopus*

1993: Sett i hekketida Kvernsjøen, Nannestad (ORY), 1 ex 6.11 Gressholmen, Oslo (VB,PGY,NOF), 1 ex 31.12 Fetsund, Fet (PSH).

- Det første virkelige vinterfunnet fra innlandet. Hekking av fjellvåk i høyreliggende skogstrakter skjer trolig regelmessig, men innrapporteres ikke ofte.

Kongeørn *Aquila chrysaetos* 18 etter 1970 - 1

1993: 1 imm . 9.12 Kjaglidalen, Bærum (VB)

Lerkefalk *Falco subbuteo*

1993: 1 ad 4.6 Leira, Skedsmo (TAS)

- Mange underkjente funn av denne arten fordi observatørene ikke sender med beskrivelse. I Norsk Fugleatlas anslås den norske hekkebestanden nå til 20-50 par, med 2-4 par i Akershus. Hvis vi skal spekulere kan vi tenke oss at det hekker lerkefalk i områder der den blir sett regelmessig i sommerhalvåret, slik som i Hurdal, i Ullensaker og Nannestad, ved Nordre Øyeren, i Aurskog-Høland og i Nes, samt kanskje et par steder til. Slik sett er 2-4 par et litt forsiktig anslag, 5-10 par muligens mer realistisk. Men foreløpig er bare to hekkelokaliteter kjent.

Jaktfalk *Falco rusticolus* 12 etter 1970 - 1

1993: 1F 20.3 Lysaker, Oslo/Bærum (TEV)

- Nå for tiden en sjelden gjest hos oss, siste funn ble gjort i 1985.

Vandrefalk *Falco peregrinus* 32 etter
1969 - 2

1993: 1 ad 12.8 Årnes og 18.9 Årnes-
tangen, Rælingen (EHO)

Lirype *Lagopus lagopus*

1992: 1 ex 10.9 Fjellsjøkampen, Hurdal
(KJO)

Jerpe *Bonasa bonasia*

1991: Funnet hekkende 19.5 Store Øy-
ungen, Nannestad/Nittedal (HVI)

Vaktel *Coturnix coturnix* 11 etter

1902 - 0

1992: 1 ex 25.6 Nes kirkeruiner, Nes
(KEI)

Vannrikse *Rallus aquaticus*

1993: 1 ex 7.5 Fornebo, Bærum (PGY);

1 ex 8.6 Årnestangen, Rælingen
(VBU); 1 ex 18.6 Nitelva, Skedsmo
(EHO,TSÆ,JSØ)

Myrrikse *Porzana porzana* 26 etter

1900 - 8

1993: 1 ex 23.5 - 5.6 Årnestangen, Ræ-
lingen (GHA,EHO,JRG,PGY,KEI), 1
ex 29.5 Fautøya, Rælingen (EHO);
2 ex 5.6 Tuentangen, Fet og 2 ex 5.6,
2 ex 4.6, 1 ex 8.6 og 1 ex 18.6 Ni-
telva, Skedsmo (KEI,TAS,JØD,JAS,
VBU,EHO), 1 ex 5.6 - 11.6 Bogstad-
vannet, Oslo (JRG,KAN,CHG), 1 ex
8.8 Årnestangen, Rælingen (TAS).

- 8 funn på ett år er virkelig noe å ta av
seg hatten for, beste tidligere år var 3
funn. Forekomsten av denne arten varie-
rer mye fra år til år, også i områder
(utenlands) med større hekkebestander.

Åkerrikse *Crex crex* 17 etter 1960 - 6

1993: 1 ex Årnestangen, Rælingen 21.5
- 29.6 (EHO,VBU,MVA); 2 ex 16.-
17.6 Øyerendeltaet, Fet og 1 ex
samme datoer Fautøya, Rælingen
(EHO,EAH); 1 ex 12.6 Knaimyrene,
Hurdal (KEI,NOF); 1 ex 17.-18.6
Nebbusvollen, Skedsmo (EHO,TSÆ,
JSØ)

- 6 individer på en vår gir håp om at
åkerriksen kan være på vei tilbake til
Østlandet igjen. Den totale norske hek-
kebestanden er anslått til 100 par. Nordre
Øyeren må uten sammenlikning være
det viktigste våtmarksområdet på Sør-
Østlandet, det blir mer og mer åpenbart
for hvert år som går.

Sivhøne *Gallinula chloropus* Ny

hekkeplass

1992: Sannsynlig hekking Skånetjern,
Ullensaker (ORY)

Sothøne *Fulica atra* Vinterfunn og

mulig hekke lokalitet

1992: Mulig hekking Skånetjern, Ul-
lensaker (ORY)

1993: 1 ex fra 1.1, 2 ex 10.1 - 13.3

Frognerparken, Oslo (PGY,JRG,TEV,
VBU), 1 ex 1.1 - "mars", 2 ex 15.1
Sandvika, Bærum (GHA,PGY,JRG,
VBU); 1 ex 7.11 - 31.12 Frognerpar-
ken, Oslo (JRG,SHA,VBU,AJO,KEI);
1 ex 28.11 - 31.12 Sandvika, Bærum
(PGY,JRG); 1 ex 4.12 Dynovika,
Skedsmo (KEI)

Dverglo *Charadrius dubius*

1993: 9 ex Knaimyrene og 3 ad + 3
pullus 12.6 Gjøingelvdeltaet, Hurdal
(KEI,NOF)

Kvartbekkasin *Limnocyptes minimus* Vårfunn

1993: 1 ex 15.5 Rossholmen, Fet
(TAS,KEI)

- Sjelden om våren, dette er bare andre rapporterte funn etter at LRSK ble opprettet 1978.

Dobbeltbekkasin *Gallinago media*

1991: 1 ex 15.9 Nordre Øyeren (KJO)
1993: 1 ex 9.5 Årnestangen, Rælingen
(TEV,PJS). 1 ex 11.8 (EHO,EAH,
TSÆ) og 22.8 (JRG,SHA) Årnestan-
gen, Rælingen.

Svarthalespove *Limosa limosa*

1993: 1 ex 24.4 Fornebo, Bærum
(PGY)

- I Norsk Fugleatlas står det at denne arten trolig hekker fremdeles på Nordre Øyeren. Akk, det var lenge siden.

Lappspove *Limosa lapponica* Vår-
funn

1993: 7 ex 17.4 Fornebo, Bærum
(GHA)

- Vårfunn gjøres normalt i mai, disse hadde startet litt tidlig.

Steinvender *Arenaria interpres*

1990: 3 ex 26.8 Nordre Øyeren (KJO)
1991: 1 ex 17.5 Nordre Øyeren (KJO)
1992: 2 ex 21.7 Årnestangen, Rælingen
(KEI,OFB)

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus*
35-0

1991: 1F-f 17.5 Nordre Øyeren (KJO)

Polarjo *Stercorarius pomarinus* 11-1

1993: 1 1k 30.10 Bunnefjorden, Oslo

(MKL,AGU)

Jo ub. *Stercorarius sp.*

1993: 2 ex (1+ ad) 10.10 Bunnefjorden
Nesodden/Oslo (MKL,AGU)

Dvergmåke *Larus minutus* 48-4

1993: 1 3k+ 5.6 Østensjøvannet, Oslo
(JRG), 1 3k+ 12.6 Fornebo, Bærum
(GSA), 1 1k 8.8, 8 1k 9.-10.8
Nordre Øyeren (EHO,KEI,HHE,JRG).
1 2k+ 20.8 Sørumsneset, Skedsmo
(EHO,TSÆ).

- Det går knapt et år uten at dvergmåke-
ne finner på noe nytt. I 1993 ble det sett
11 individer totalt og hele åtte samtidig,
nye rekorder begge deler.

Grønlandsmåke *Larus glaucooides* 6-1

1993: 1 kad. ad. 7.4 Fornebo, Bærum
(PGY,GSA).

- Fuglen lå fersk, død og hodeløs ved
Storøykilen en morgen, og ble bestemt
med god margin etter gjentatte målinger
av alle gjenværende legemsdeler.
Kjønnsbestemmes kunne den dog ikke,
selv ikke etter at undertegnede hadde tatt
frem operasjonshanskene og skarp red-
skap og gravet seg vei gjennom innvol-
lene. Målene tydet imidlertid på at det
var en hann.

Første funn av denne arten ble gjort så
sent som 2.12 1983. Frem til 21.4
våren etter ble det sett 4 individer i Oslo.
Arten ble sett påny i Oslo i februar 1985
og i Bærum i mars samme år. Alle disse
fuglene var subadulte (2k/3k).

Krykkje *Rissa tridactyla*

1989: 2 1k 22.10 Huk, Oslo (KJO)

1993: 2 ex (ad + 2k) 17.1 Bjørvika, Oslo (GHA), 2 ad. 18.1 Rådhuskaia, Oslo (GHA,VBU); 1 2k 19.1 Bjørvika, Oslo (VBU); 1 ad 7.2 Snarøya, Bærum (GHA)

Splitterne *Sterna sandvichensis* 9-1

1993: 2 ex 27.7 Kalvøya/Brønnøya, Bærum/Asker (FGG,PGA)

- Det går mange år mellom hvert funn, det forrige ble gjort i 1989. Juli ser ut til å være en god måned.

Rødnebbterne *Sterna paradisaea*

1993: 1 ex 20.5 Engervannet, Bærum (VBU), 1 ex 7.6 Østensjøvannet, Oslo (HFA)

- Enda en art der det ryktes om observasjoner, men få kommer inn til LRSK. Og når de først kommer er fuglene ofte ikke beskrevet, slik at obeservasjonene blir underkjent.

Svartterne *Chlidonias niger* 35-1

1993: 1 ex Årnestangen, Rælingen 23.-24.5 (VBU,GHA,EHO)

Lomvi *Uria aalge*

1989: 700 ex 22.10, 1000 ex 12.11 Huk, Oslo (KJO)

1990: 300 ex 24.2 Huk, Oslo (KJO)

1992: 1 ex 12.7 Vestfjorden, Nesodden (POS)

1993: 1 ex 5.9 Nordre Øyeren (KEI)

- Denne arten skal ikke lenger rapporteres, men skulle det i 1989 og 1990. De to siste funnene er mer spesielle, ett sommerfunn og ett innlandsfunn.

Alke *Alca torda* ca.331-2

1989: 2 ex 22.10, 1 ex 12.11 Huk, Oslo

(KJO)

1990: 1 ex 24.2 Huk, Oslo (KJO)

1992: 1 ex 12.7 Knerten, Nesodden (POS)

1993: 1 ex 6.11 Snarøya, Bærum (VBU, PGY,NOF), 1 ex 30.11 Bunnefjorden (VBU)

Teist *Cephus grylle* 9-1

1993: 1 ex 20.5 Storeflu, Bunnefjorden (SOL)

Alkekonge *Alle alle*

1989: 10 ex 12.11 Huk, Oslo (KJO)

1990: 20 ex 24.2 Huk, Oslo (KJO)

1993: 1 kadaver 6.11 Bunnefjorden, Nesodden (PGY,NOF)

Skogdue *Columba oenas*

1991: Sikker hekking Leira, Kløfta, Ulensaker (ORY)

Turteldue *Streptopelia turtur*

1993: 1 ex 27.4 Tuentangen, Fet (EHO,TSÆ)

- Svært tidlig, hovedtrekket opp gjennom Europa finner sted i mai/juni.

Nattravn *Caprimulgus europaeus* 22-0

1992: 1 ex 27.7 Kruttmølleåsen, Oppgård (POS); 1 ex 12.-13.7 Sandaker, Oslo (KEI).

Isfugl *Alcedo atthis* 45-1

1992: 1 ex 13.9 Årnestangen, Rælingen (KJO)

1993: 1 ex 25.12 Vøyenenga, Bærum (FGG)

Trelerte *Lullula arborea* 15-1

1993: 1 ex 25.4 Hemnessjøen, Aurskog-

Høland (KEI,MEL)

Låvesvale *Hirundo rustica* Sent høstfunn

1993: 1 ex 16.10 Rolfstangen, Bærum (GHA)

Lappiplerke *Anthus cervinus* 36-1

1993: 1 ex 19.9 Fornebo, Bærum (PGY,GHA)

Skjærpiplerke *Anthus spinoletta*

Sommerfunn

1992: 1 ex 12.7 Rauskjær, Asker (POS)

Gulerle *Motacilla flava thunbergi*

1991: Funnet hekkende Kvernsjøen, Nannestad (ORY)

1993: 200 ex 14.5 Østensjøvannet, Oslo (JRG)

Linerle *Motacilla alba yarrellii* 10-1

1993: 1 ex 12.8 Fjerdingby, Rælingen (EHO,TSÆ)

- De fleste funn av denne britiske underarten (svartryggerle) blir gjort om våren.

Jernspurv *Prunella modularis* Sent

høstfunn

1993: 1 ex 7.-29.11 Blommenholom, Bærum (PGY)

Nattergal *Luscinia megarhynchos* 65-12

1993: 2M 15.5 & 5.6 Østensjøvannet, Ås (TEV), 1 ex 18.5, 3 ex 5.6 Leira, Skedsmo (KEI), 1 ex 20.5 Jørholmen, Nordre Øyeren; 2 ex 4.6 Dynovika, Nordre Øyeren; 1 ex 4.-5.6 Leirsund st., 1 ex 4.6 Bjanæs, Fet; 1 ex 4.6

Tuen, Fet ; 2 ex 4.-5.6 Gullhaugdammen, Skedsmo; 2 ex 4.6 Leira idrettsanlegg, Skedsmo; 1 ex 5.6 Jølsen, Fet; 2 ex 5.6 Dyno, Skedsmo (KEI,TAS,JRG).

- Vi lander på omkring 12 individer, men vet samtidig at det er mulig at forskjellige observatører kan ha brukt ulikt navn på samme lokalitet, slik at enkelte fugler kan ha blitt talt to ganger

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros* 32-0

1990: 1M "mai" St.Olavs plass, Oslo (AJO)

1991: 1M 10.4 Slottsparken, Oslo (AJO), 1M 27.4 Solli plass, Oslo (AJO)

Rødvingetrost *Turdus iliacus*

1989: 20 ex 3.12 Sognsvann, Oslo (KJO)

- Dette er vel noe tidlig til å kalles vinterfunn, men det er nå i alle fall det største antallet vi har hørt om i desember her hos oss.

Duetrost *Turdus viscivorus*

1989: 1 ex 3.12 Sognsvann, Oslo (KJO)

- Svært sent for denne arten, men vinterfunn er kjent fra forrige århundre.

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus*

1993: 1M 23.5 - 13.6 Pollevann, Ås (TEV), 1 ex 8.6 Årnestangen, Rælingen (EHO,TSÆ,TRU); 1 ex 1.8 Årnestangen, Nordre Øyeren (TEV); 1 ex 18.9 Fornebo, Bærum (JRG,TSK)

Myrsanger *Acrocephalus palustris* 96-19

1992: 2 ex 16.6 Leira, Skedsmo (KEI),
1 ex 9.7 Bogerudmyra, Oslo (KEI)
1993: 7 ex 4.6 Leirsund, Sørums
Leira, Skedsmo (KEI), 1 ex 4.6 Årnes,
Rælingen (JRG,SHA), 1M 5.6 og
2M 19.6 Østensjøvannet, Ås (TEV),
1M 5. og 19.6, 2M 13.6 Pollevann,
Ås (TEV), 2 ex 8.6 Årnestangen, Ræ-
lingen (VBU), 3M 10.6, 1M 16., 18.
og 19.6, 3M 27.6 Engervann, Bærum
(GHA,VBU), 1M 10.-13.6 Nærevann,
Ski (TAS,TEV), 1 ex 18.6 Torva,
Rælingen (EHO,JSØ, TSÆ).

- Som for nattergal er det vanskelig å holde oversikt over hvor mange individer som er ute og synger, vi landet på 19, ny rekord. Med kjennskap til artens biotopkrav er det sannsynlig at det virkelige antallet syngende hanner i våre fylker dette året lå i størrelsesorden 50-100 individer.

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus*
Tidlig vårfunn.

1993: 1 ex 28.4 og 1.5 Østensjøvannet,
Oslo (KJO,TEV)
- Første aprilfunn fra vårt rapportområde, rørsangeren ankommer normalt 15.-20. mai.

Munk *Sylvia atricapilla* Vinterfunn
1993: 1F 20.1 - med./ult. febr. Nordstrand, Oslo (HFA), 1M 25.1 og 1F "januar" Tangen, Nesodden (SOL).

- Det er ikke lenge siden vi etterlyste vinterfunn, de milde vintrene inviterer til det.

Lavskrike *Perisoreus infaustus*
1993: 1 ex 21.8 Manglerud, Oslo
(WAL)

- Et svært overraskende funn. Lavskriker kan flytte på seg, det viser f.eks. et funn av arten på Fornebo i forrige århundre. Men å se en innenfor Oslo bys grenser om sommeren er uventet nå som hekkebestanden i Sør-Norge er på retur og nærmeste kjente hekkeplass er oppe i Romeriksåsene.

På begynnelsen av 1970-tallet hekket arten trolig fremdeles i Østmarka, og det finnes funn fra Asker senhøsten 1967 el. -68 og fra Nesodden i februar 1976.

Rett før dette går i trykken dukket det forøvrig opp en ubekreftet melding i Vår Fågelvärld om et individ langt sør i Sverige 23.august denne høsten.

Skjære *Pica pica*

1993: 300 ex 3.12 Østensjøvannet, Oslo
(PSH)

- Vi ba om store overnattingsplasser for skjære i forrige rapport, og fikk raskt svar. Noen bedre?

Kornkråke *Corvus frugilegus* Tidlig
vårfunn

1992: 1 ex 14.3 Østensjøvannet, Oslo
(KEI)

Stær *Sturnus vulgaris* Vinterfunn
1993: 6 ex 30.12 Isi, Bærum (PGY)

Pilfink *Passer montanus*

1990: 1 leucistisk 23.9 Nordre Øyeren
(KJO)

- Avdelingen for kuriosa.

Bergirisk *Carduelis flavirostris*

1993: 30 ex 17.10, 250 ex 21.11 Mari-dalsvannet, Oslo (PSH), sett 20.11 - 31.12 Fornebo, Bærum, max 150 ex 11.12 (PGY), 28 ex 28.11 Konglun-gen, Asker (SHA, JRG)

- Høst- og vinterfunn står ikke lenger på listen over funn vi ønsker rapport om, men det er tydelig at uvanlig mange bergirisk oppholdt seg i distriktet i november/desember.

Gråsisik *Carduelis flammea cabaret*

22-2

1992: 1 ex 4.4 Sæterstøa, Nes (KEI)

1993: 6 ex 28.2 Fornebo, Bærum (PGY), 1+ ex 23.10 samme sted (PGY)

- Funnet i Nes er det mest innenlandske innlandsfunnet av denne underarten.

Polarsisik *Carduelis hornemanni* 38-0

1992: 2 ex 4.1 Årnestangen, Rælingen (KEI)

- Innenfor prosjektet "Norsk hagefugtel-ling" ble det rapportert flere polarsisiker etter vinteren 1993. Vi har imidlertid ingen beskrivelse av disse fuglene, og velger derfor ikke å publisere funnene.

Furukorsnebb *Loxia pytyopsittacus*

1993: 10 ex 9.9 Gardermoen, Ullensaker (PGY), 1 ex 11.9 Årnestangen, Rælingen (KJO), 16 ex 5.12 Sæterstøa, Nes (KEI), 10 ex 26.12 Opp-tjernet, Nes (KEI).

- Det var svært godt med furukorsnebb uttrekkende ved Falsterbo i Sverige denne høsten, en trekkbevegelse som også var synlig hos oss.

Konglebit *Pinicola enucleator*

1989: 5 ex 3.12 Sognsvann, Oslo og 5 ex 7.12 Kringsjø, Oslo (KJO), 100 ex 7.12 Sognsvann, Oslo (KJO)

1992: 1 ex 18.10 og 8 ex 1.11 Sæterstøa, Nes (KEI)

1993: 2 ex 23.1 Sæterstøa, Nes (KEI), 5 ex 27.11 Grefsenkleiva, Oslo (PSH), 1F 3.12 Østensjøvannet, Oslo (PSH), 1 ex 21.12 Øvre Rælingveg, Rælingen (EHO, TSÆ, VMA)

- De 100 individene 7.12 1989 er den største flokken vi har hørt om i Oslo og Akershus.

Kjernebiter *Coccothraustes cocco-thraustes*

1990: 1 ex 24.2 Sogn Studentby, Oslo (KJO)

1992: 1 ex 6.7 Nordre Gravlund, Oslo (POS)

1993: 1 ex 10.1 Frognerparken, Oslo (JRG, SHA), 1M 31.1 Tøyen, Oslo (GHA), 2 ex 2.2 Slottsparken, Oslo (JRG), 2 ex 3.2 Tøyen, Oslo (AJO), 1 ex 25.2 Tøyen, Oslo (EHO, TSÆ, ETH), 1 ex 26.2 og 3 ex 29.3 Blommenholm, Bærum; 1 ex 5.4, 2+ ex 25.4, 2 ex 15.-16.5 og 1F 19.6 Øverlandselva ved Blommenholm, Bærum (PGY, VBU), 2 ex 7.3 Tøyen, Oslo (JRG, SHA), 1 ex 18.3 Frognerparken, Oslo (TEV), 1 ex 10.6 Blommenholm, Bærum (PGY).

Hortulan *Emberiza hortulana*

1990: 3M + 2F 17.5 Kløfta, Ullensaker (KJO)

1990-92: Mulig hekkende Flakstadmo-san, Ullensaker (ORY)

1993: 1M 31.5 - 10.6 Kløfta, Ullensaker (JRG,TAS,KEI), 1 ex 2.10
Nordre Øyeren, Rælingen (TAS)

Vierspurv *Emberiza rustica* 1-1

1993: 1M 25.4 Årnestangen, Rælingen (TAS)

- Det første funnet ble gjort på Hellesjøvann.

Sivspurv *Emberiza schoeniclus* Vinterfunn

1993: 4 ex 21.12 Årnestangen, Rælingen (EHO,TSÆ,VMA)

Rapportører og observatører:

AGU = Andreas Gullberg, AJO = Arvid Johnsen, CHG = Christian Grorud, EAH Erik A. Hansen, EHO = Erling Hobøl, ETH = Espen Thorbjørnsen, FGG = Georg Fredrik Gade, FGU = Finn A. Guldbrandsen, FRB = Fredrikstad Blad, GHA = Geoffrey H. Acklam, GSA = Geir S. Andersen, HFA = Herman Farbrot, HHE = Håkon Heggland, HVI = Helge Viken, IJØ = I. J. Øien, JRG = Jørn Roger Gustad, JSØ = Jostein Strøm, JØD = Jan Ødegård, KAN = Knut Arne Nygård, KEI = Knut Eie, KJO = Kjetil Johannesen, MEL = Marianne Ellingsen, MKL = Magne Klann, MNO = Mette Nordseth, MVA = Morten Vang, MVI = Morten Viker, NOF = NOF-ekskursjon, OBF = Ole Bjørn Fredriksen, OBH = Odd Bruce Hansen, ORY = Odd Rygh, PGY = Per Gylseth, PIV = Per Inge Værnesbranden, PJS = Peter Johan Schei, POS = Per Ole Syvertsen, PSH = Paul Shimmings,

SHA = Solfrid Hartberg, SMI = Smith, SOL = Steinar Olsen, SPE = Steinar Pettersen, TAS = Trond Aspelund, TEV = Tellef Vestøl, THE = Tollef Helleren, TRU = Truls Andersen, TSK = Terje Skibakk, TSÆ = Thomas Sæter, VBU = Vegard Bunes, VG = Verdens Gang, VMA = Vidar Makedonski, WAL = Werner Alvestad, YKV = Yngve Kvebæk

Litteratur:

- Andersen, Geir S. 1990a: Ny LRSK-liste fra 1.1.90 *Toppdykker'n* 1/90 s. 10-15.
- Andersen, Geir S. 1990b: LRSK-rapport for 1988. *Toppdykker'n* 3/90.
- Andersen, Geir S. 1991a: LRSK-rapport for 1989. *Toppdykker'n* 1/91.
- Andersen, Geir S. 1991b: LRSK-rapport for Oslo og Akershus 1990. *Toppdykker'n* 4/91.
- Andersen, Geir S. 1992: LRSK-rapport for Oslo og Akershus 1991. *Toppdykker'n* 3/92.
- Andersen, Geir S. Ny LRSK-liste fra 1.1.92 *Toppdykker'n* 3/92
- Andersen, Geir S. 1993: LRSK-rapport for Oslo og Akershus 1992. *Toppdykker'n* 4/93.
- Bergan, Morten 1981: Faunistisk rapport fra Oslo & Akershus. *Vår Fuglefauna* 4, s. 271-279.
- Bergan, Morten 1981: Avifaunistisk rapport fra Oslo & Akershus 1978-1984 *Vår Fuglefauna* 3/1985 s. 185-194
- Cramp, S 1985, 1988: *The Birds of the Western Palearctic*, Vol. IV og Vol V.
- Cramp, S. & Simmons, K.E.L. 1977:

- The Birds of the Western Palearctic*,
vol. I.
- Dybbro, T. 1976: *De danske ynglefugles
udbredelse*. 293s.
- Gjershaug, J.O., Thingstad, P.G.,
Eldøy, S. og Byrkjeland, S. (red.)
1994: *Norsk fugleatlas*. Norsk
Ornitologisk Forening, Klæbu. 552s.
- Haftorn, Svein 1971: *Norges Fugler*.
771s.
- Olsen, Ove 1988a: LRSK-rapport nr. 5.
Toppdykker'n 1/88 s. 11-22.
- Olsen, Ove 1988b: LRSK-rapport nr. 6.
Toppdykker'n 2/88 s. 77-80.
- Sveriges Ornitologiska Förening 1990:
Sveriges Fåglar.

Siden sist...

Av Magne Klann

Ja, nå er det en stund siden sist. Denne artikkelen går likevel bare tilbake til august, og det er faktisk et og annet spennende som er sett i denne perioden. Høsten er da også en tid på året som tradisjonelt kan by på spennende ting. Vi går rett på sak med en av rundens bomber, nemlig **rørdrum**. Dette er jo en sjelden art hos oss, og i tillegg en ganske så mystisk art. Nordre Øyeren var stedet, datoen 11. og 12. september, og fuglen ble skremt opp på få meters hold (litt av en opplevelse skulle jeg tro).

Ringgås vekker neppe de samme stemninger, men det kan være spennende likevel. Særlig når nebbet har et kraftig rosenrødt felt, og beina er mørkt røde. Dette var tilfellet med en fugl som holdt seg ved Valle Hovin i midten av oktober (såvidt red. vet er dette et ukjent fenomen, både nebb og bein er vanligvis svarte). Det har vært uvanlig mye ringgås forøvrig også, med hele 17 individer

som det høyeste tallet. dette var den 12. september på Nordre Øyeren, og enkeltindivider er sett både på Fornebu og Øyeren fra september og langt inn i november. **Mandarinanda** som, med enkelte avbrekk, har hatt tilhold i Akerselva, er på plass i høst også (om det da er den samme). Det er i alle fall en hann, og fin er den. En annen kjenning fra parkmiljøene de siste par årene, er en hann **snadderand**. Denne er sett i Frognerparken i oktober, men har trolig andre tilholdssteder også. Den kanskje mest eiendommelige skapning i avdelingen for parkender må utvilsomt være kryssningen mellom stokkand og stjertand (**stjokkand**). Denne har hatt tilhold i parkmiljøer i flere år, og er i høst stadig observert på Østensjøvannet i Oslo. For de som ikke har sett den, kan det opplyses at den ser ut som noe mellom de to opphavsartene og at den er hannfarget (pen er den også).

Det er ikke alle ender som er park-fugler. **Lappfiskender** er fortsatt ganske "ville" og det gir i alle fall undertegnede en spesiell følelse av villmark å se en. Hva da når det dukker opp en flokk på 11 fugler på Nordre Øyeren 11.no-vember? 10 fugler var også på plass fem dager senere. Tankene går kanskje mer i retning av vinterkvarterene i Danmark og Nederland enn til arktisk villmark, men ikke desto mindre må det ha vært et syn. Enkeltindivider er også sett både på Øyeren og Østensjøvannet i oktober, men disse blekner ørlite mot slike antall.

Vi holder oss på Øyeren der det har holdt seg en flott voksen **myrhauk-hann** i alle fall til begynnelsen av november. **Fjellvåk** er også sett i samme periode. En ung fjellvåk holder seg i skrivende stund på Fornebo, og det blir spennende å se om den har tenkt å overvintre. **Musvåken** som overvintret flere vintre etter hverandre var ikke på plass i fjor, og er ikke sett i år heller.

Nordre Øyeren pleier å være stedet dersom man ønsker å se **kvartbekkasin**. I høst er den sett ved flere anledninger i oktober, bla.a. to fugler den 9. **Dvergmåke** ser det ut som det bare blir mer og mer av. De fleste blir sett på Øyeren i månedskiftet august/september. Det dreier seg gjerne også om flere fugler sammen. Det høyeste tallet vi har klart å finne fram til i høst er 5 fugler, og det var 27.august. Alle observasjonene er så vidt jeg vet av ungfugler. De voksne fuglene trekker normalt i oktober/november, hvorfor ser vi ikke disse? Årets båttur på fjorden i regi av Asker og Bærum lokallag ble ikke hva den

pleier å bli. Alkefuglene har nærmest uteblitt i år, uten at vi her skal spekulere i årsakene. Det som reddet turen for noen var en **polarmåke** som kom flyende over. Det var antakelig en fugl i sitt andre leveår/kalenderår (2K). Observasjonen var ikke spesielt god, og mange synes nok fuglen så ut som en høyst ordinær gråmåke eller svartbak. Hver sensommer blir det gjerne sett noen spennende terner på Øyeren, men de har en egen evne til å unngå undertegnede. Minst to ganger er det sett **svartterne**, og på ekskursjonen 11.september ble det sett to stykker.

Det blir litt springende med datoene når man prøver å følge artssystematikken. Nå beveger vi oss til det aller ferskeste, nemlig en **isfugl** som ble sett på Årnestangen (N. Øyeren) 13.november. Dette var dagen for foreningens svanetur, men den gikk alle andre steder i deltaet enn utover Årnestangen. Så da så.

Vi har vært bortskjemte med **lappilsker** de siste par årene, men i år har vi bare hørt om en, og dette var 23.oktober på N. Øyeren. Når dette skrives har det også begynt å komme litt **siden-svans**. Det er lite rognebær i år, så om de vil holde seg her i vinter gjenstår å se. Tilbake til litt mer varmekjære arter, bør en ung **hauksanger** nevnes. Denne holdt seg på Fornebo 26-27.august. Flere av fuglene fra tidligere år dreier seg om fugler som har hengt tilfeldig i nettene under ringmerking, men denne var altså sympatisk nok til å la seg beskue i felt.

Vi kan faktisk skilte med en ny art for Oslo og Akershus denne gang, nemlig

gulbrynsanger. En fugl ble fanget og ringmerket 30.september i en hage på Sofiemyr. Dette er en art som hekker langt øst for oss, i Sibir og deromkring. Det er likevel litt merkelig at ingen er sett tidligere, ettersom det kan være flere titalls observasjoner hver høst i landet. En **ubestemt gulbryn/fuglekongsanger** er også sett. Dette var på Kjelsås i slutten av oktober. Rett før TD går i trykken, får vi også melding om en **gransanger** som viste karakterer til den østlige underarten *P. c. tristis*. Denne er svært vanskelig å bestemme med sikkerhet, men lyden er forskjellig fra vår gransanger.

Av det siste vi får med denne gang er to **varsler**. Den ene fra Fornebo og den andre fra Øyeren. Begge er sett langt ut i november, og det kan bli spennende å se om de forsøker å overvintre. Av andre vinterlige observasjoner bør det nevnes at det er sett **polarisisk** flere steder i november med hele 20 fugler på Minne-

sund den 12. De holdt seg sammen med ca. 300 **gråsisik**, og 3-4 av disse tilhørte den britiske underarten *C. f. cabaret*. Denne underarten ble også sett på Fornebo 24.september, da hele 20 fugler holdt seg i området.

Helt til slutt tillater jeg meg å fortelle litt om en av de mest spesielle observasjonene i Norge noen sinne. Det hele dreier seg om en **præriesnipe** som holdt seg i en villahage i Elverum. At dette er en ny art for Norge og at den gikk rundt på en gressplen i tettbebyggd strøk er spesielt nok. Enda verre blir det når fuglen først ble bestemt etter en artikkel med bilde i avisa Østlendingen, under overskriften "snipe eller spove"! For å gjøre historien komplett var fuglen borte da artikkelen stod på trykk, etter å ha holdt seg på stedet i 3 uker. Ingen fuglekikkere har sett den.

Til neste gang; ta en titt i hagen til naboen av og til, og ring meg om noe dukker opp!

Ikke gå glipp av årets norske ornito-litterære **BOMBE!**

UTSIRA FUGLESTASJONS ÅRBOK 1993 er mer enn en vanlig årsrapport. Den ajourfører dine kunnskaper med en grundig, men lettlest artikkel om feltbestemmelse av sibirpiplerke og sitronerle. Noen av Norges mest hardnakkede feltslitere forteller i detalj om hvordan de fant 1993's fire nye arter for øya, deriblant skjæregjøk og spottesanger. Vi gir deg dessuten en historisk beretning om funnet av Norges første og eneste isabellasteinskvett. Årbokens 68 sider er spekket med lesestoff som både er aktuelt og samleverdig - rikt illustrert med en rekke interessante fotos.

Bestill ditt ex fra:
Utsira Fuglestasjon
Postboks 23
5515 Utsira
Tlf. 52 74 92 08

**Utsira Fuglestasjons
Årbok 1993**

Pris kr. 60,-
+porto

Opprop om Pollevannet!

Siden 1980 har det vært drevet en del observasjonsvirksomhet ved Pollevannet i Ås kommune. Mer enn 150 arter er registrert; bl.a. flere sjeldne arter som svartterne og elvesanger. Jeg har planer om å sammenfatte en rapport om fuglelivet ved Pollevannet i løpet av vinteren, og er svært interessert i å motta alt som måtte finnes av observasjoner fra området.

Har du vært en eller flere turer ved Pollevannet?

I så fall hører jeg gjerne fra deg

Morten Günther
Atriumveien 9H
1406 HEBEKK
Tlf. 6487 4556

BLAD I POSTABONNEMENT

Returadresse: NOF, Postboks 1050 Blindern, 0316 Oslo

Årets siste møte

Tirsdag 6. desember

Per Ole Syvertsen: INTERNASJONALT FUGLEVERN

Den internasjonale fuglevernorganisasjonen BirdLife Internasjonal utga i 1992 rapporten "Putting biodiversity on the map", som har blitt et viktig strategisk utgangspunkt for internasjonalt vernearbeid. BirdLife's og andre organisasjoners arbeid danner utgangspunktet for dette lysbildeforedraget; med bilder fra bl.a. Etiopia, Zimbabwe og Mexico

Norsk fugleatlas

Kan kjøpes fra NOF Oslo og Akershus til svært gunstig medlemspris:

kun kr. 320,-

For å slippe porto, kan du kjøpe boka på medlemsmøtet 6. desember
Ordinær pris kr. 450,- ekskl. porto og ekspedisjonsgebyr!

Norsk fugleatlas

Jan Ove Gjershaug, Per Gustav Thingstad, Steinar Eldøy og Stein Byrkjeland (red.) 1994. *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. 552 sider. Innbundet format 210x295 mm. Ordinær pris kr. 450,- ekskl. porto og ekspedisjonsgebyr.

Norsk fugleatlas er et resultat av mer enn 20 års prosjekt i NOF-regi for å kartlegge utbredelsen av norske fugler. Boken er en milepæl i norsk ornitologisk historie. Les forøvrig anmeldelsen til Per Ole Syvertsen i forrige Toppykker'n

